

สถานการณ์สินค้าเกลือในกัมพูชา

1. พื้นที่ทำนาเกลือและผลผลิต

กัมพูชา มีแหล่งผลิตเกลือที่จังหวัดกัมปอตและแกบ บนพื้นที่ประมาณ 4,500 เฮกตาร์ ใน 7 เขต ได้แก่ Boeung Tuk, Traeuy Koh, Boeung Rung 1, Boeung Rung 2, Seh Sor, Kep, และ Kampong Trach โดยเป็นเขตพื้นที่เลี้ยงชายฝั่งทะเลทางใต้ของประเทศ ผลผลิตเกลือที่ได้ขึ้นอยู่กับภาวะอากาศในแต่ละปี ฤดูทำนาเกลืออยู่ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน ทั้งนี้ ในปี 2013 ได้มีการร่วมลงทุนระหว่าง บริษัท South Korean Company EEE Korea จากเกาหลีใต้ และบริษัท InfraCo Asia Development จำกัด ภายใต้การสนับสนุนเงินทุนจากรัฐบาลของประเทศอังกฤษ สวิสเซอร์แลนด์ และออสเตรเลีย ในการจัดตั้งบริษัท Asia Salt (Cambodia) จำกัด เพื่อผลิตเกลือคุณภาพดีมาตรฐานเพื่อส่งออกไปยังตลาดโลกได้ โดยระยะแรกเน้นการส่งออกเกาหลีและญี่ปุ่นเป็นหลัก บนพื้นที่ 100 เฮกตาร์ในจังหวัดกัมปอต ซึ่งเป็นโรงงานแห่งแรกที่ผลิตเกลือเพื่อการส่งออก โดยมีกำลังการผลิตประมาณ 20,000 ตันต่อปี

ด้านผลผลิต ในปี 2014 กัมพูชาผลิตเกลือได้มากถึง 147,000 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าจากในปี 2013 ที่ผลิต 80,000 ตัน และเพิ่มเป็น 170,000 ตัน ในปี 2015 ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2014-2015 สภาพอากาศแห้งและร้อนทำให้ฤดูการผลิตเกลือขยายออกไปถึงเดือนกรกฎาคมส่งผลให้ผลผลิตเกลือในปี 2014 เพิ่มขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตามผลผลิตเกลือเริ่มลดลงในปี 2016 เหลือปริมาณ 140,000 ตัน และลดลงเหลือเพียง 32,000 ตัน ในปี 2018

ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญมาจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงทำให้ไม่สามารถผลิตเกลือได้มากเหมือนเดิม ประกอบกับปัจจุบันแปลงนาเกลือจำนวนมากได้เปลี่ยนสภาพกลายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม และอาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ จำนวนเกษตรกรที่ทำนาเกลือลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง จาก 3-4 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนเกษตรกรที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมการทำนาเกลือกว่า 4,000-5,000 คน ปัจจุบันลดลงเหลือเพียง 1,000 คน เนื่องจากคนรุ่นใหม่ก็ไม่สนใจที่จะสืบทอดอาชีพทำนาเกลือหันไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแทน นอกจากนี้ จากการที่นักลงทุนจากจีนเข้ามากว้านซื้อที่ดินที่ติดกับทะเลในแถบจังหวัดพระสีหนุ กัมปอต และ แกบ จากเกษตรกรไปเป็นที่พักอาศัยและย่านการค้าและให้ราคาดี จึงทำให้เกษตรกรหลายครอบครัวตัดสินใจขายนาเกลือแล้วย้ายที่อยู่ ในขณะที่ราคาขายเกลือในท้องตลาดก็ตกต่ำเนื่องจากมีการนำเข้าเกลือจากต่างประเทศเข้ามาตีตลาด ส่งผลทำให้ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ยังคงทำนาเกลือไม่มาก ผลผลิตเกลือภายในประเทศที่ได้จึงลดลงอย่างต่อเนื่อง

2. ความต้องการใช้ในประเทศ และการนำเข้าและการส่งออก

กัมพูชามีความต้องการบริโภคเกลือภายในประเทศประมาณปีละ 80,000-100,000 ตันต่อปี โดยในปี 2014 - 2016 กัมพูชาสามารถผลิตเกลือได้มากเกินความต้องการและเหลือเพื่อส่งออก โดยในปี 2016 กัมพูชาส่งออกเกลือไปเนเธอร์แลนด์ที่ปริมาณ 900 ตัน และต่อมาในปี 2017 กัมพูชาส่งเกลือไปฝรั่งเศสเป็นครั้งแรก จำนวน 20 ตัน

ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา กัมพูชาประสบปัญหาไม่สามารถผลิตเกลือได้ตามความต้องการใช้ในประเทศ สมาคมผู้ผลิตเกลือกัมพูชา-กัมพูชา จึงต้องนำเข้าเกลือจากต่างประเทศเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ โดยในปี 2017 ทางสมาคมฯ มีมติเสนอโควตาให้นำเข้าเกลือจากประเทศจีนปริมาณ 30,000 ตัน แต่กัมพูชานำเข้าจริงแค่เพียง 20,000 ตัน และในปีนี้คาดว่าจะต้องเพิ่มโควตานำเข้าเกลือจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 50,000 ตัน โดยจะนำเข้าจากจีนเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังมีเกลือบางส่วนที่นำเข้าจากเวียดนามผ่านเข้ามาทางแม่น้ำโขงโดยเลี้ยงภาษี ส่งผลให้ราคาถูกลงกว่าเกลือที่ผลิตได้ภายในประเทศ สำหรับเกลือที่นำเข้าจากประเทศไทยปัจจุบันมีการนำเข้าแต่มีปริมาณไม่มากนักไม่มีปรากฏตัวเลขทางสถิติการนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเกลือสินเธาว์หรือเกลือต้มจากจังหวัดอุดรธานีและสกลนคร ไม่ใช่เกลือทะเล โดยนำเข้าเพื่อขายให้กับชาวบ้านนำไปหมักปลาและบริโภค เป็นประเภทเกลือบดหรือเกลือป่น และเกลือเม็ด มีการนำเข้าเดือนละประมาณ 1,000 ตัน

การนำเข้าเกลือเข้ามาขายภายในกัมพูชาอาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. การนำเข้าเกลือในรูปการบริโภค (Table Salt) สามารถนำเข้าได้โดยผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือบริษัทนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป
2. การนำเข้าเกลือก้อนที่ยังไม่ได้แปรรูป (unprocessed Rock Salt) จะต้องผ่านผู้นำเข้าที่มี license และโควตาในการนำเข้าเกลือเท่านั้น

3. ราคาจำหน่ายในประเทศ แบ่งเป็น

3.1 ราคาจำหน่ายเกลือที่ผลิตได้ในประเทศ

- เกรดที่ 1 ตันละ 84 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- เกรดที่ 2 ตันละ 72 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- เกรดที่ 3 กระจสบลละ 68 ดอลลาร์สหรัฐฯ

3.2 ราคาเกลือที่นำเข้าจากจีน มีราคาต้นทุนตันละ 90 ดอลลาร์ และขายส่งตันละกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีราคาสูงกว่าเกลือที่ผลิตในประเทศประมาณตันละ 25 ดอลลาร์สหรัฐฯ

3.3 ราคาเกลือสินเธาว์ ที่นำเข้าจากไทย

- เกลือต้ม หรือเกลือน้ำ ราคาตันละ 35-37 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- เกลือป่น หรือเกลือบด ราคาตันละ 52 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- เกลือล้าง/เกลือกลาง/เกลือพลาสติก ราคาตันละ 35 ดอลลาร์สหรัฐฯ

4. ภาษีนำเข้าเกลือ

4.1 เกลือบริโภค (Table Salt) HS Code 2501.00.10 เสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 35 และภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 10

4.2 เกลือก้อนที่ยังไม่ได้แปรรูป (unprocessed Rock Salt) HS Code 2501.00.20 เสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 15 และภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 10

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร
ตุลาคม 2562